

**Hotărârea Curții
Constituționale nr. 24 din
27.07.2017 privind controlul
constituționalității Decretului
Președintelui Republicii
Moldova nr. 105-VIII din 28
martie 2017 privind
desfășurarea referendumului
republican consultativ asupra
unor probleme de interes
național
(referendumul republican
consultativ)
(sesizarea nr. 40a/2017)**

*Monitorul Oficial nr. 335 – 339
din 15.09.2017*

Fracțiunea parlamentară a Partidului Liberal a depus la Curtea Constituțională sesizarea prin care a pretins că Președintele Republicii Moldova a emis Decretul nr. 105/2017 privind desfășurarea referendumului republican consultativ cu încălcarea prevederilor art. 66 lit. b), 72 alin. (3) lit. b), 75, 141, 142 și 143 din Constituție.

Potrivit Decretului, referendumul republican consultativ urma să fie desfășurat la data de 24 septembrie 2017 și ar fi cuprins următoarele întrebări:

1. Susțineți abrogarea Legii nr. 235 din 3 octombrie 2016 privind emisiunea obligațiilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015 (privind acoperirea furtului miliardului)?
2. Susțineți acordarea Președintelui Republicii Moldova a drepturilor constituționale suplimentare privind dizolvarea Parlamentului și organizarea alegerilor parlamentare anticipate?
3. Susțineți reducerea numărului de deputați în Parlament de la 101 la 71?
4. Susțineți studierea în instituțiile de învățământ a disciplinei „Istoria Moldovei?”

Curtea Constituțională a reținut faptul că întrebările formulate în Decret depășesc competențele constituționale ale Președintelui și nu pot fi supuse unui referendum consultativ inițiat de către acesta. La fel, a subliniat că este contrar Constituției ca Președintele să poată iniția un referendum care implică modificarea acesteia sau care vizează chestiuni ce țin de aprecierea științifică a mediului academic.

În consecință, Curtea Constituțională a hotărât admiterea sesizării și a declarat neconstituțional Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 105-VIII din 28 martie 2017 privind desfășurarea referendumului republican consultativ asupra unor probleme de interes național.

La fel, a fost declarat neconstituțional alineatul (2) al articolului 144 din Codul electoral nr. 1381/1997.

Data intrării în vigoare: 27.07.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=371426>

**Hotărârea Curții
Constituționale nr. 19 din
06.06.2017 privind excepția
de neconstituționalitate a
articolului 67 lit. f) din Codul
familiei referitoare la
sintagma „de narcomanie”
(decăderea din drepturile
părintești a persoanelor care
suferă de narcomanie)**

*Monitorul Oficial nr. 340 – 351
din 22.09.2017*

La inițiativa avocatului Andrei Lungu (în dosarul nr. 2ra-181/17), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a depus sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei „de narcomanie” din articolul 67 lit f) din Codul familiei nr. 1316/2000.

În principal, autorul excepției a pretins că prevederile art. 67 lit. f) din Codul familiei, care stabilesc decăderea din drepturile părintești a persoanelor care suferă de narcomanie, sunt contrare articolelor 28 (Viața intimă, familială și privată) și 54 (Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți) din Constituție.

Autorul a susținut că sintagma „de narcomanie” din articolul 67 lit. f) din Codul familiei constituie un temei nejustificat de ingerință în viața privată de familie, nu este proporțională și nu corespunde excepțiilor stabilite de art. 54 din Constituție precum și de art. 8 din Convenția Europeană. La fel, că temeiul de decădere din drepturile părintești prevede ruperea legăturilor dintre copil și părinte doar din cauza stării de sănătate, având în vedere că narcomania este o maladie.

Ca urmare, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate, iar sintagma „de narcomanie” din cuprinsul dispozițiilor articolului 67 lit. f) din Codul familiei a fost recunoscută constituțională, în măsura în care decăderea din drepturile părintești nu se aplică de către instanța de judecată în mod automat, ci este decisă în interesul superior al copilului.

Data intrării în vigoare: 06.06.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=371629>

**Hotărârea Curții
Constituționale nr. 23 din
27.06.2017 privind excepția
de neconstituționalitate a
articolului 23 alin. (2) din
Legea nr. 947-XIII din 19
iulie 1996 cu privire la
Consiliul Superior al
Magistraturii (ridicarea
imunității judecătorului)**

*Monitorul Oficial nr. 340 – 35
din 22.09.2017*

La inițiativa avocaților Vasile Foltea și Gheorghe Ulianoschi (în dosarele nr. 3-12/17 și nr. 3-1/17), Colegiul Curții Supreme de Justiție a depus sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 23 alin. (2) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

În principal, autorii sesizării au pretins că dispozițiile art. 23 alin. (2) din Lege sunt contrare articolelor 20, 114 și 116 alin. (1) din Constituție.

În consecință, Curtea Constituțională a admis parțial excepția de neconstituționalitate și a declarat neconstituțional textul „fără a da apreciere calității și veridicității materialelor prezentate” din articolul 23 alineatul (2) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

La fel, Curtea a recunoscut constituțional textul „Consiliul Superior al Magistraturii examinează propunerea Procurorului General sau a prim-adjunctului, iar în lipsa acestuia – a adjunctului desemnat prin ordinul emis de Procurorul General doar sub aspectul respectării condițiilor sau a circumstanțelor prevăzute de Codul de procedură penală pentru dispunerea pornirii urmăririi penale, reținerii, aducerii silite, arestării sau percheziției judecătorului” din articolul 23 alin. (2) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Data intrării în vigoare: 27.06.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=371630>

**Hotărârea Curții
Constituționale nr. 22 din
27.06.2017 privind excepția de
neconstituționalitate a unor
prevederi ale articolului 328
alin. (1) din Codul penal
(excesul de putere sau
depășirea atribuțiilor de
serviciu)**

*Monitorul Oficial nr. 352 – 355
din 29.09.2017*

Judecătorul Igor Mânăscuț din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, și completul de judecată din cadrul Curții de Apel Chișinău (Xenofon Ulianoschi, Svetlana Balmuș, Ion Secrieru) au depus sesizarea privind excepția de neconstituționalitate cu privire la:

- textul „dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (ridicată de avocatul alexandru Bot în dosarul nr. 1rh-4/2016);
 - textul „daune în proporții considerabile intereselor publice” din alineatul (1) al articolului
-

328 din Codul penal (ridicată de avocatul Dorin Popescu în dosarul nr. 1a-521/2016).

În principal, autorii excepției de neconstituționalitate au pretins că urmările prejudiciabile ale infracțiunii – excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu – prevăzute de articolul 328 alin. (1) din Codul penal nu corespund rigorilor de legalitate a incriminării și de calitate a legii, grantate de prevederile articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție.

În consecință, Curtea Constituțională a admis parțial excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul Alexandru Bot în dosarul nr. 1rh-4/2016, subordonat Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, și de către avocatul Dorin Popescu în dosarul nr. 1a-521/2016, subordonat Curții de Apel Chișinău.

Curtea a declarat neconstituțional textul „interesele publice sau” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal al Republicii Moldova. Iar textul „dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile (...) drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal.

Data intrării în vigoare: 27.06.2017

Textul Hotărârii:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=371755>

**Hotărârea Curții
Constituționale nr. 25 din
27.07.2017 pentru controlul
constituționalității Art. II din
Legea nr. 290 din 16
decembrie 2016 pentru
modificarea și completarea
unor acte legislative (pensia
specială a judecătorilor)**

*Monitorul Oficial nr. 352 – 355
din 29.09.2017*

Curtea Supremă de Justiție a depus sesizarea pentru controlul constituționalității Art. II din Legea nr. 290/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Curtea Supremă de Justiție a pretins că norma contestată, care modifică articolul 32 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului și prevede că judecătorul are dreptul la pensie în condițiile Legii nr. 156/1998 privind sistemul de pensii, contravine articolelor 46 (Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia) și 116 (Statutul judecătorilor) din Constituție.

Ca urmare, Curtea Constituțională a atras atenția că modificările operate nu vizează pensiile aflate în plată, ci pensiile care vor fi stabilite judecătorilor după 1 ianuarie 2018.

În consecință, Curtea a hotărât admiterea sesizării Curții Supreme de Justiție și a declarat neconstituțional Art. II din Legea nr. 290/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Data intrării în vigoare: 27.07.2017

Textul Hotărârii:

[http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc
&lang=1&id=371760](http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=371760)
